

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **S. I.**, zastoupené JUDr. Janem Havlem, advokátem se sídlem Přemyslova 457, Kralupy nad Vltavou, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2007, č. j. OAM-1434/VL-10-04-2006, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. ledna 2008, č. j. 32 Az 35/2007 – 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatelky, advokátu JUDr. Janu Havlovi, se sídlem Přemyslova 457, Kralupy nad Vltavou, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 25. 4. 2007, č. j. OAM-1434/VL-10-04-2006, kterým jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s.

nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti, resp. v jejím následném doplnění stěžovatelka konstatovala, že rozsudek krajského soudu napadá v rozsahu výroku I., jímž se žaloba zamítá, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

V této souvislosti stěžovatelka nejprve shrnula, že od počátku roku 2005 jí začaly vyhrožovat neznámé osoby v souvislosti s podnikáním jejího bratra. Tyto výhrůžky oznámila na policii, která jí sdělila, že v podobných případech nejsou schopni pomoci. Po dalších výhrůžkách a fyzickém napadení, které směřovalo k nátlaku na ukončení podnikatelské činnosti jejího bratra, se proto rozhodla přestěhovat do jiného obvodu v Jerevanu, což nevedlo ke změně, a následně tedy ze strachu před pronásledováním odcestovala. Na pozadí tohoto skutkového rámce pak stěžovatelka namítla, že má za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu a krajský soud pochybil, když nezrušil napadené rozhodnutí žalovaného správního orgánu, přičemž tato skutečnost má zásadní dopad na její hmotně právní postavení. Krajský soud podle jejího názoru nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a navíc nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. Poukázala přitom na to, že postupem krajského soudu došlo k vážnému pochybení při výkladu hmotného práva, a sice při výkladu pojmu „pronásledování“ a pojmu „příslušnost k sociální skupině“. Pokud jde o první z uvedených pojmů, uvedla, že tento

(z hlediska ustálené judikatury) zahrnuje nejen ohrožení života či svobody přímým jednáním státních orgánů, ale také trpění tohoto ohrožení života či svobody státními orgány, přičemž v jejím případě byl pojem pronásledování naplněn nečinností policie jako státního orgánu. V případě druhého pojmu stěžovatelka dovedla pronásledování své osoby z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, přičemž touto skupinou rozumí podnikatele a jejich rodiny, neboť její pronásledování byla dáno v příčinné souvislosti s příbuzenským vztahem k jejímu bratrovi, který je podnikatelem.

S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla věcné projednání své kasační stížnosti s návrhem, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení krajskému soudu.

Lze tedy shrnout, že předložená kasační stížnost Nejvyššímu správnímu soudu přdestírá k rozhodnutí otázku zákonnosti napadeného rozsudku krajského soudu, a to ve světle stěžovatelkou namítaného strachu z ataku soukromých osob, v němž spatřuje pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, kterou jsou dle jejího mínění podnikatelé a jejich rodiny [§ 12 písm. b) zákona o azylu].

V tomto ohledu – i s přihlédnutím k tomu, že stěžovatelka nijak nekonkretizovala namítaný rozpor s judikaturou – zdejší soud nejprve toliko v obecné rovině poukazuje na to, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46, www.nssoud.cz).

Ve vztahu ke konkrétním tvrzením stěžovatelky ohledně opakovaných útoků ze strany soukromých osob Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji předchozí judikaturu a v této souvislosti zejména na rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, či ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, (www.nssoud.cz), které konstatovaly, že skutečnost, že žadatel o azyl (nyní mezinárodní ochranu) má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy,

národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory.

V daném případě je přitom zřejmé, že problémy stěžovatelky žádným z azylově relevantních důvodů způsobeny nebyly, neboť stěžovatelkou presumovanou příslušnost k sociální skupině podnikatelů a jejich rodin je nutno odmítnout s tím, že takto široce pojatou příslušnost ke skupině osob nelze samu o sobě (aniž je provázena dalším znakem sociálně specifickým) považovat za znak příslušnosti k sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (srov. rozsudek ze dne 10. 1. 2007, č. j. 6 Azs 80/2006 – 64, www.nssoud.cz). Sociální skupina ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu je společenský útvar, jenž je určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může Česká republika poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám jevícím znak způsobilý k pronásledování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003 – 48, www.nssoud.cz).

Nadto je třeba připomenout, že stěžovatelka se na policii obrátila pouze jednou a v návaznosti na prvotní neochotu policie danou věc řešit, způsobenou zřejmě i omezenou možností stěžovatelky udat popis či totožnost osob, které jí vyhrožovaly, již pomoci policie či jiného orgánu nevyužila, jakkoli politický systém v zemi původu stěžovatelky dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v předmětném řízení nebyly vyvráceny. I z tohoto pohledu proto v daném případě nelze vyhrožování ze strany soukromých osob považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 – 36, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatelky, který jí byl soudem ustanoven k ochraně jejích práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal náhradu nákladů podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé) v částce 4200 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč, tj. celkově v částce 4800 Kč. Tato částka bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám právního zástupce stěžovatelky do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu